



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De naturali ac legali iusto pretio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

De Naturali, ac legali iusto pretio rerum.

8. **Q**uotuplex rei pretium. Duplex, naturale, & legale. Naturale quidem est pretium quod res habet lege seclusa positua, dependenter quidem ex hominum aestimatione.

9. *Quotuplex est naturale pretium?* Triplex, supremum, medium, & infimum. Omnia quidem iusta.

10. *Vndenam eius iustitia desumitur?* Ex hominum aestimatione. Ex variis circumstantiis: v.g. penuria, vel copia mercium, emptorum, aut venditorum, & pecuniae. Ex modo vendendi, sub hasta, in officina, in discessu, minutatim. Non aestimatur autem ex rei nobilitate, & praestantia: ex vsu tantum, v.g. quanti res empta sit, & vbi vendatur, & quot labores infumpti.

11. *Sunt res quae nec naturale nec legale pretium habent: quanti vendenda?* Vendi possunt quanti dominus volet, & inter contrahentes conuenerit ex probabili sententia; probabilis tamen ex Filliucio, & aliis assero id aestimandum esse ex hominum peritorum arbitrio.

12. *Quanam efficere possunt maius pretium?* Officium mercatoris, lucrum cessans, aut damnum emergens, admista donatio, & temporis instantia.

13. *Quanam minus?* Vilius quidem, quam alioqui valeret res, emi potest, si parum utilis emptori sit, si emptor quaeratur, si merces multae multique venditores, si donatio miscetur.

14. *Licet ne mercatori occulte diminutione mercis excessum pretij, quo vendere poterat supra infimum, compensare?* Minimè; quia iam iusto pretio emptor ius in rem acquisiuit.

15. *Quandonam pretium, aestimandum est iustum?* Profectò contractus tempore. Vnde sciens ex futura mercium copia eas viliores futuras, currenti pretio vendere potest. E contra autem prauidens annonae penuriam emere potest tempore abundantiae currenti pretio: vti deinde penuriae tempore multo minori pretio diuendat.

16. *Quid si venditor legem diminuendo pretio sciret, ante eius promulgationem?* Non posset cum aliorum damno plus futurienti vendere, quam alioqui fuisset venditurus.

17. *Quodnam*

17. *Quoddam legale pretium? Quod publica lege taxatur. Quod quidem ita statui debet, vt rationale sit, & iuxta iusti naturalis limites. Num illud transgredi liceat? Minimè, eodem manente rerum statu, & supposito, quod iustum sit.*

18. *Quid si iniustum esset? Liceret v. gr. artificio vendenti res, quæ in pondere vel mensura consistunt, tantum de pondere, vel mensura detrahere, quantum satis est ad iustum pretium.*

19. *Potest ne Respublica, aut Princeps minori pretio triticum taxare, quàm esset infimum naturale? Potest, ante eius pretij constitutionem; non tamen minori, quàm naturale iustum sit in ipsa constitutione. Non autem debet Princeps pretium taxans iustum naturale transgredi. Triticum certè taxari potest, non reliqua, ex quibus eius pretium minimè pendet. Si triticum melius sit, quàm commune? Legale pretium transgredi licet, modò excessus in bonitate notabilis sit. Si defectus in bonitate sit etiam notabilis? Tenetur in pretio descendere, si pretium naturale non attingat pretium lege taxatum.*

20. *Num tempore sterilitatis taxa seruanda sit? Ita planè, si eo tempore facta sit; si verò tempore abundantia, assero probabile, posse non seruari.*

21. *Naturale pretium non attingit pretium lege taxatum, aut merx vendenda, v. g. si frumentum cariosum esset, aut putridum: rogo, num tunc lex esset seruanda? Legale pretium seruandum non est, sed descendendum quidem iusti naturalis proportionem.*

22. *An externi ad taxam teneantur? Non solent teneri; quia pro iis taxari non solet.*

23. *Num Clerici teneantur? Ita planè, communis boni gratia.*

24. *Diuersa pretia taxata sunt: an liceat vendere in vno loco iuxta taxam alterius? Non, nisi eò transportanda merx esset.*

CAPVT III.

De venditione in particulari.

25. *Quid dicendum de venditione, qua anticipata, vel dilata solutione fit? Certum quidem est, licere vilius emere*